

15 mei 2024

ACCOUNTANTSVERSLAG 2023

Gemeente Meppel

|BDO

Aanbiedingsbrief

Aan:

de raad van de gemeente Meppel
t.a.v. de griffier
Postbus 501
7940 AM MEPPEL

Groningen, 15 mei 2024

Kenmerk: EJJ/RvH/AMT/1038040/005

Ter informatie

De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.



VORIGE PAGINA



VOLGENDE PAGINA



INHOUDSOPGAVE



DASHBOARD

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeente Meppel gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2023. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

De jaarrekening van de gemeente Meppel geeft een getrouw beeld en de baten, lasten en balansmutaties weer.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de verantwoordelijke wethouder. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Een bijzonder element daarin was dit jaar de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de gemeente Meppel bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle.

Wij hopen u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,

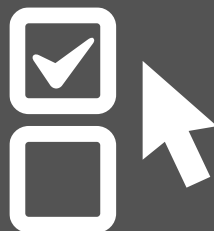
BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

E.J. Jongma RA
Partner en extern accountant gemeente Meppel

Inhoudsopgave



1. DASHBOARD ACCOUNTANTSCONTROLE



2. UITKOMSTEN JAARREKENINGCONTROLE



3. RESULTAAT & FINANCIËLE POSITIE



4. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN



BIJLAGEN

1. Dashboard

1.1 Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING		RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING		RESULTAAT 2023																																					
► Wij verstrekken bij de jaarrekening, inclusief rechtmatigheidsverantwoording, een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid. ► De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 1.420.000 respectievelijk € 4.260.000. ► Het jaarverslag, inclusief de opgenomen informatie in de paragraaf bedrijfsvoering, is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden. ► De WNT is nageleefd. De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd. ► Wij hebben de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage vastgesteld.		► In de jaarrekening 2023 is door het college voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. ► De door de gemeente geconstateerde afwijkingen overschrijden de verantwoordingsgrens. Nadere afspraken tussen raad en college zijn t.a.v. begrotingsrechtmatigheid zijn wenselijk. ► In vergelijking met voorgaand jaar is de fout op aanbestedingsrechtmatigheid teruggedrongen naar € 1,0 miljoen (2022: € 1,8 miljoen)		<table><tr><th>(x €1.000)</th><th>2023</th><th>Begroting (na wijziging)</th></tr><tr><td>Saldo van baten en lasten</td><td>9.864</td><td>-/- 1.742</td></tr><tr><td>Mutatie reserves</td><td>875</td><td>930</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>10.739</td><td>-/- 812</td></tr></table> Het gerealiseerde resultaat 2023 wijkt significant af van de begroting na wijziging. Wij merken op dat het positieve resultaat voornamelijk het gevolg is van incidentele voordelen door hogere ontvangen bijdrages die niet waren begroot.		(x €1.000)	2023	Begroting (na wijziging)	Saldo van baten en lasten	9.864	-/- 1.742	Mutatie reserves	875	930	Resultaat	10.739	-/- 812																								
(x €1.000)	2023	Begroting (na wijziging)																																							
Saldo van baten en lasten	9.864	-/- 1.742																																							
Mutatie reserves	875	930																																							
Resultaat	10.739	-/- 812																																							
ONTWIKKELING GRONDEXPLOITATIE		AANDACHTSPUNTEN UIT ONZE CONTROLE		UW FINANCIËLE POSITIE VERGELEKEN																																					
Als opvolging op ons advies van voorgaand jaar is de looptijd van Noord III/IV verlengd naar 13 jaar. De looptijd en prognoses van de te verkopen hectares blijven in onze optiek te optimistisch, gezien de afwijking tussen begroting en realisatie van de afgelopen 3 jaar. Dit leidt niet tot een afwaardering. We adviseren extra risicobeperkende maatregelen te treffen voor dit complex, als aanvulling op de eerder verrichte maatregelen. Projectspecifieke risico's zijn er voor Nieuwveense landen en Noord III/IV. Of deze zich voor gaan doen hangt af van nadere besluitvorming. De verwachting voor 2024 is een stijging van de boekwaardes van € 5,5 miljoen. Deze stijging ziet voornamelijk toe op de exploitatie van Nieuwveense Landen Fase 1.		Wij ervaren de samenwerking over de afgelopen jaren met de gemeente Meppel als constructief en prettig. Wij beoordelen dat de kwaliteit van het proces voor de totstandkoming van de jaarstukken van goed niveau is en in de loop der jaren ook verbeterd is. Naar aanleiding van onze controle brengen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, graag de volgende punten voor komend jaar onder uw aandacht: • Beheersing van risico's voortvloeiend uit de boekwaardes van de grondexploitaties. • Invloed op voorspellend vermogen. • Duurzaamheidsverslaggeving niet verplicht maar biedt wel kansen.		SOLVABILITEITSRATIO <table><tr><th>Periode</th><th>Gemeente</th><th>Gemid. NL*</th></tr><tr><td>JR21</td><td>10,0%</td><td>40,0%</td></tr><tr><td>JR22</td><td>18,0%</td><td>40,0%</td></tr><tr><td>PB23</td><td>11,0%</td><td>40,0%</td></tr><tr><td>JR23</td><td>22,0%</td><td>40,0%</td></tr><tr><td>PB24</td><td>19,0%</td><td>40,0%</td></tr></table> RATIO GRONDEXPLOITATIE <table><tr><th>Periode</th><th>Gemeente</th><th>Gemid. NI</th></tr><tr><td>JR21</td><td>24,0%</td><td>5,0%</td></tr><tr><td>JR22</td><td>25,0%</td><td>5,0%</td></tr><tr><td>PB23</td><td>25,0%</td><td>5,0%</td></tr><tr><td>JR23</td><td>24,0%</td><td>5,0%</td></tr><tr><td>PB24</td><td>22,0%</td><td>5,0%</td></tr></table> Solvabiliteitsratio verbetert, ratio grondexploitatie blijft hoog en daarmee risicovol.		Periode	Gemeente	Gemid. NL*	JR21	10,0%	40,0%	JR22	18,0%	40,0%	PB23	11,0%	40,0%	JR23	22,0%	40,0%	PB24	19,0%	40,0%	Periode	Gemeente	Gemid. NI	JR21	24,0%	5,0%	JR22	25,0%	5,0%	PB23	25,0%	5,0%	JR23	24,0%	5,0%	PB24	22,0%	5,0%
Periode	Gemeente	Gemid. NL*																																							
JR21	10,0%	40,0%																																							
JR22	18,0%	40,0%																																							
PB23	11,0%	40,0%																																							
JR23	22,0%	40,0%																																							
PB24	19,0%	40,0%																																							
Periode	Gemeente	Gemid. NI																																							
JR21	24,0%	5,0%																																							
JR22	25,0%	5,0%																																							
PB23	25,0%	5,0%																																							
JR23	24,0%	5,0%																																							
PB24	22,0%	5,0%																																							
DASHBOARD	JAARREKENING	FINANCIËLE POSITIE	BEVINDINGEN	BIJLAGEN																																					

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

- 2.1 Strekking van de controleverklaring 2023
- 2.2 Rechtmatigheidsverantwoording 2023
- 2.3 Belangrijkste rechtmatigheidsbevindingen uitgelicht
- 2.4 Aandachtspunten voor 2024

2.1 Strekking van de controleverklaring

De jaarrekening 2023 is getrouw

Wij hebben bij de jaarrekening 2023, inclusief SiSa-bijlage, van de gemeente Meppel een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Dit betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2023 als van de activa en passiva per 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording geeft een getrouw beeld en de met de raad gemaakte afspraken hierover zijn nageleefd

Wij hebben enkele controleverschillen geconstateerd van beperkte omvang die door de gemeente zijn gecorrigeerd. Daarnaast hebben wij onderstaande verschillen geconstateerd welke niet zijn verwerkt in de jaarrekening. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 71.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Getrouwheid			
Reclassificaties aangaande balanspresentatie	-	-	
- Presentatie passief in vorderingen (€ 597.000, geen resultaatimpact)			
Sociaal domein - Wmo ZIN	-	475.000	§4.2
Sociaal domein - Jeugdzorg ZIN	-	268.000	§4.2
Totaal	-	743.000	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	1.420.000	4.260.000	
Door de gemeenteraad vastgestelde rapporteringstolerantie		71.000	

De onzekerheid aangaande Sociaal Domein is gedaald van € 1,7 miljoen naar € 743.000. Wij concluderen dat de hierboven opgenomen controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben daarom een goedkeurende controleverklaring verstrekt met betrekking tot de getrouwheid.

Goedkeurende controleverklaring met betrekking tot de getrouwheid

2.1 Strekking van de controleverklaring

Geen aanwijzingen
voor materiële fraude
of non-compliance

Fraude en non-compliance

Bij de planning van de jaarrekeningcontrole houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties met verschillende personen binnen de **gemeente Meppel**. Daarnaast nemen wij kennis van de door u opgenomen toelichtingen in de jaarstukken. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en -situaties aan de hand van de door u opgestelde frauderisicoanalyse besproken. Het voorkomen en mitigeren van frauderisico's is primair de verantwoordelijkheid van de directie, het college en de raad.

Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met de ambtelijke organisatie en met het college/de auditcommissie. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd. Onze werkzaamheden zijn in detail toegelicht in onze controleverklaring.

Wij hebben in onze controleverklaring melding gemaakt van de belangrijkste frauderisico's bij de uitvoering van onze controle en hoe wij deze hebben geadresseerd. Tijdens de controle van boekjaar 2023 betroffen dat het volgende risico:

- Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management.

Voor een nadere uiteenzetting van onze controleaanpak ten aanzien van de frauderisico's en de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie verwijzen wij naar onze controleverklaring 2023. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor materiële fraude(risico's) of vermoedens van materiële fraude(risico's).

Bij de beoordeling van het risico omtrent corruptie hebben wij gekeken naar klantspecifieke omstandigheden zoals de geografische plaats van de activiteiten, hebben we gekeken naar de sectoren waar corruptie meer dan gemiddeld voorkomt en hebben we beoordeeld in hoeverre buitenlandse wetgeving als de UK Bribery Act en de US Foreign Corrupt Practices Act van invloed kunnen zijn.

Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voor zover wij die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening. Bij die werkzaamheden hebben wij geen materiële non-compliance geconstateerd.

Continuïteit

Feitelijk is het zo dat bij elke gemeente in Nederland de staat garant staat. Met andere woorden: een gemeente kan formeel gezien niet failliet gaan, omdat het Rijk dan moet bijspringen en het Rijk zelf kan niet failliet gaan. Het gevolg hiervan is dat crediteuren en andere stakeholders nooit benadeeld kunnen worden door een faillissement. Desalniettemin is de financiële positie vanuit het perspectief van raadsleden van belang en moet het college van burgemeester en wethouders inzicht geven in hoeverre de gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder. Met de invoering van de aangepaste Nederlandse Standaard 700 dienen accountants voor gemeenten in hun controleverklaringen bij jaarrekeningen naast fraude te rapporteren over de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie. Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college van burgemeester en wethouders over de gehanteerde uitgangspunten om de normale bedrijfsvoering voort te kunnen zetten.

2.2 Rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording van gemeente Meppel geeft een getrouw beeld

In de jaarrekening 2023 is voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen van het college, gericht op de rechtmatigheid van de baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2023. Het is onze rol om de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening te controleren. Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording in uw jaarrekening een getrouw beeld geeft.

Onze controle richt zich op het bepalen of het oordeel van het college in de rechtmatigheidsverantwoording door het college toereikend is onderbouwd. Hierbij stellen wij vast of de rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld in overeenstemming met de afspraken die gemaakt zijn tussen de gemeenteraad en het college. Deze afspraken zijn vastgelegd in het normenkader van de gemeente Meppel dat door de gemeenteraad is vastgesteld. Het rechtmatigheidsoordeel van het college richt zich op een drietal criteria die wij hieronder nader hebben toegelicht. Bij de uitvoering van onze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat de organisatie toereikende werkzaamheden heeft uitgevoerd om het oordeel hieromtrent dat in de rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen te onderbouwen.

Voorwaardencriterium

Het college toetst bij de uitvoering van haar controlewerkzaamheden of bij de uitvoering van financiële beheershandelingen binnen de geldende wet- en regelgeving is gehandeld. De relevante wet- en regelgeving is tussen het college en de raad afgestemd door middel van het normenkader. Het voorwaardencriterium is met name relevant bij de processen: subsidieverstrekkings, participatiewet en aanbestedingen. Indien is vast komen te staan dat de gemeente niet aan het voorwaardencriterium heeft voldaan is sprake van een onrechtmatigheid.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium richt zich op het budgetrecht van de raad. Overschrijdingen van de lasten en overschrijdingen van investeringsbudgetten (kredieten) zijn op basis van de Gemeentewet onrechtmatig. Het totaal van de begrotingsonrechtmatigheden van gemeente Meppel heeft de verantwoordingsgrens overschreden en het college heeft het totaal van de begrotingsonrechtmatigheden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. In totaal is een begrotingsonrechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen van € 13.011.000.

Hiervan is conform de nota beleidskader Rechtmatigheidsverantwoording € 1.482.000 als niet acceptabel te kenmerken. De rest van de afwijkingen is volgens de spelregels in dit kader als acceptabel aan te merken, want voor deze overschrijdingen wordt voldaan aan onderstaande voorwaarden:

- ▶ Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
- ▶ Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
- ▶ De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling in een tussentijdse rapportage.

Het college en de raad hebben door middel van de financiële verordening afspraken gemaakt over wanneer overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten en investeringsbudgetten (kredieten) in een begrotingswijziging aan de raad voorgelegd moeten worden. Het college van gemeente Meppel heeft de overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten tijdig aan de raad voorgelegd.

2.2 Rechtmatigheidsverantwoording

De raad van gemeente Meppel heeft de verantwoordingsgrens bepaald op (1)% van de totale lasten inclusief de dotaties aan de reserves en de verantwoordingsgrens is daarmee bepaald op € 1.470.000

De rapportagegrens voor de toelichting van de geconstateerde afwijkingen in de paragraaf bedrijfsvoering is door de raad bepaald op € 71.000

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Als laatste dient het college een uitspraak te doen over de naleving van bepalingen die in wet- en regelgeving zijn opgenomen met betrekking tot misbruik en oneigenlijk gebruik. Hiervoor stelt het college vast welke verplichte handhaving noodzakelijk is en welke maatregelen binnen de gemeente genomen zijn om dit te kunnen uitvoeren. Ook stelt het college vast of de getroffen maatregelen werken. Indien geconstateerd wordt dat beleid niet bestaat of niet wordt nageleefd dan wordt dit toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Alleen daadwerkelijke afwijkingen als gevolg van misbruik worden betrokken in het proces tot het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording.

Strekking van de rechtmatigheidsverantwoording

De raad van gemeente Meppel heeft de verantwoordingsgrens bepaald op 1% van de totale lasten inclusief de dotaties aan de reserves en de verantwoordingsgrens is daarmee bepaald op € 1.470.000. Blijkens de rechtmatigheidsverantwoording is het college van mening dat de verantwoordingsgrens wordt overschreden in de jaarrekening 2023. De verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties zijn rechtmatig tot stand gekomen met uitzondering van hetgeen gerapporteerd is in de rechtmatigheidsverantwoording. De door het college gerapporteerde afwijkingen kunnen als volgt worden samengevat.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING	ONRECHTMATIGHEDEN	ONDUIDELIJKHEDEN	VERWIJZING
Rechtmatigheid			
Voorwaarden criterium	1.029.000	-	\$2.3
Begrotings criterium		-	\$2.3
Totaal	<u>13.011.000</u>		
- Niet acceptabel:	1.482.000		
- Acceptabel:	11.529.000		
Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium	-	-	\$2.3
Totaal	14.040.000	-	
Verantwoordingsgrens (1% voor afwijkingen)	1.470.000	4.410.000	

De rapportagegrens voor de toelichting van de geconstateerde afwijkingen in de paragraaf bedrijfsvoering is door de raad bepaald op € 71.000.

De paragraaf bedrijfsvoering is onderdeel van het jaarverslag. Wij hebben deze paragraaf gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of deze paragraaf materiële afwijkingen bevat. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Op grond van onze werkzaamheden zijn wij van mening dat de paragraaf bedrijfsvoering verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat.

2.3 Belangrijkste rechtmatigheidsbevindingen uitgelicht

Overschrijding begrote lasten met € 11,4 miljoen

Hogere realisatie van baten van € 23,0 miljoen

Lastenoverschrijdingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid

In totaal heeft uw gemeente circa € 132,1 miljoen aan lasten begroot na wijziging, tegenover circa € 143,5 miljoen aan werkelijke lasten in 2023. Dit is in totaal een overschrijding van € 11,4 miljoen (8,6%). Aan baten had uw gemeente een bedrag van € 130,4 miljoen begroot na wijziging, tegenover € 153,4 miljoen aan werkelijke baten in 2023. In totaal gaat het om een hogere realisatie van baten van € 23,0 miljoen (17,6%). Naast het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten kent een gemeente ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in reserves en onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. In 2023 is er per saldo circa € 0,9 miljoen aan de reserves onttrokken zodat het gerealiseerde resultaat € 10,7 miljoen positief bedraagt.

De gemeenteraad autoriseert de begroting en stelt de kaders voor het college vast. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid binnen de gestelde begroting. Begrotingsafwijkingen dienen tijdig gesignaleerd en gerapporteerd te worden aan de gemeenteraad. Bij begrotingsoverschrijdingen die niet binnen het boekjaar voorgelegd zijn aan de gemeenteraad is sprake van een onrechtmatigheid. Het is aan de gemeenteraad om te bepalen op welke wijze wordt omgegaan met deze begrotingsonrechtmatigheden. In de rechtmatigheidsverantwoording zijn alle afwijkingen opgenomen ten opzichte van de begroting op het door de raad vastgestelde niveau. Het is vanuit het oogpunt van transparantie de bedoeling dat de rechtmatigheidsverantwoording een overkoepelend (totaal) beeld geeft van alle geconstateerde begrotingsonrechtmatigheden.

Controle begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189 lid 3 van de Gemeentewet. Behoudens het bepaalde in de artikelen 208 en 209 kunnen ten laste van de gemeente slechts lasten en daarmee overeenstemmende balansmutaties worden genomen tot de bedragen die hiervoor in de begroting zijn opgenomen. Het proces en de vaststelling van de kaders heeft in de praktijk voor de nodige onduidelijkheid geleid, ook in de uitvoering van de controle. De onduidelijkheid zag met name toe op de weging van het oordeel op brutobedragen of nettobedragen en de toepassing van het begrip ‘tijdig’ bij de verantwoording.

Artikel 189 lid 3 is niet van toepassing op overschrijdingen van baten. Andere begrotingsafwijkingen zoals overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten zijn op zichzelf niet onrechtmatig. Deze kunnen alleen onrechtmatig zijn als die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld. Niet tijdig betreft een afspraak tussen raad en college. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid 2023 (november 2023) van de Commissie BBV. Het college heeft een analyse opgesteld van de begrotingsafwijkingen en de bevindingen hieruit verwerkt in de rechtmatigheidsverantwoording. Wij hebben kennis genomen van de uitkomsten van deze analyse en de hieraan ten grondslag liggende documentatie. Op basis hiervan hebben wij vastgesteld dat het college bij het bepalen van de begrotingsonrechtmatigheden heeft gehandeld in lijn met de kaders die met de gemeenteraad zijn overeengekomen.

Wij hebben naar aanleiding van de geconstateerde begrotingsonrechtmatigheden onze adviezen ten aanzien van een betere beheersing van het begrotingsproces nader beschreven bij de adviespunten voor 2024. Bovendien adviseren we gerichte afspraken te maken tussen raad en college aangaande begrotingsrechtmatigheid. Omdat de lastenoverschrijding voornamelijk ontstaat door de verdeling van (uren)toerekening naar programma, terwijl de personeelskosten op totaalniveau niet overschreden zijn. We kunnen ons voorstellen dat de raad dergelijke overschrijdingen niet onrechtmatig vindt. Doordat deze afspraken niet gemaakt zijn dienen deze wel verantwoord en gerapporteerd te worden.

2.3 Belangrijkste rechtmatigheidsbevindingen uitgelicht

Aanbestedings-
rechtmatigheid

Zichtbare check op
aanwezigheid ID-bewijs
bij het indienen van
een aanvraag
ontbreekt

Borging aanbestedingsrechtmatigheid en doorpakken op geconstateerde onrechtmatigheden uit het verleden die doorlopen in 2023 en mogelijk 2024

De juiste naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen gecontroleerd via een spendanalyse (beoordeling achteraf van alle crediteuren op juiste naleving aanbestedingsregels). De gemeente Meppel heeft in 2023 opnieuw opvolging gegeven aan de aandachtspunten van voorgaand jaar. Mede hierdoor is de geconstateerde onrechtmatigheid ten opzichte van vorig jaar met € 0,8 miljoen verder gedaald en komt nu uit, als gevolg van de aanbestedingsregels uit op € 1,0 miljoen.

In onze board letter 2023 is gerapporteerd over verdere mogelijkheid tot verbetering van het aanbestedingsproces ter voorkoming van (soortgelijke) toekomstige fouten. Momenteel ontbreekt een contractenregister waarmee inzichtelijk is welke lopende contracten de gemeente heeft en wat de looptijden daarvan zijn. Een dergelijk register zou helpen om het inkoop- en aanbestedingsproces beter onder controle te krijgen.

Formele onrechtmatigheid

Daarnaast blijkt, in lijn met voorgaand jaar, naar aanleiding van onze dossiercontroles op de uitgaven binnen het Sociaal Domein (Participatiewet, Jeugdzorg ZIN, WMO ZIN) dat achteraf niet zichtbaar vast te stellen is hoe de toets heeft plaatsgevonden op de aanwezigheid van een identiteitsbewijs en of de aanvrager een inwoner is van de gemeente Meppel. In deze gevallen werd de identiteit van de cliënt achteraf vastgesteld aan de hand van de basisregistratie personen (BRP). Hiermee handelt de gemeente Meppel niet conform de eigen Verordening Sociaal Domein gemeente Meppel (artikel 4), de Participatiewet (artikel 17) en de Wet maatschappelijk ondersteuning 2015 (artikel 2.3.4). Bij de toetsingen die achteraf zijn uitgevoerd is niet gebleken dat hierdoor onrechtmatig beschikkingen zijn verstrekt. Wel is als gevolg hiervan sprake van een formele onrechtmatigheid voor de uitgavenstromen aangaande Participatiewet, Jeugdzorg ZIN en WMO ZIN.

Wij adviseren de gemeente Meppel de zichtbare toetsing van het identiteitsbewijs na te leven conform de vastgestelde opzet van dit proces om zodoende fouten richting toekomst te voorkomen.

SiSa

Als gevolg van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is SiSa onderdeel hiervan geworden. Met betrekking tot specifieke uitkeringen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording geen afwijkingen geconstateerd.

Aandachtspunt:
Beheersing risico's
voortvloeiend uit
grondexploitatie
verdient aandacht

Advies: Voorspellend
vermogen

Inleiding

Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2023 hebben wij een aantal bevindingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar weergegeven. Daarnaast willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, een belangrijk aandachtspunt en adviespunten voor het komende jaar benoemen.

Beheersing van risico's voortvloeiend uit de boekwaardes van de grondexploitaties

Per ultimo 2023 is voor de bedrijventerreinen sprake van een nog uit te geven grondpositie van 427.196 m², ofwel 42 hectare. In totaal is de boekwaarde grondexploitaties in 2023 verder gestegen met € 0,8 miljoen (2022: stijging € 5,0). Uit de paragraaf grondbeleid blijkt dat naar verwachting in 2024 de totale boekwaarde zal doorstijgen tot € 42,5 miljoen (stijging van € 5,1 miljoen). De stijging komt voornamelijk voort uit de grondexploitaties Nieuwveense Landen Fase. De gemeente Meppel loopt financieel risico's over het totaal aan boekwaarden, want deze moeten terugverdiend worden met toekomstige grondverkoppen.

Het niet kunnen realiseren van deze grondverkoppen kan leiden tot (aanvullende) verliezen en afwaarderingen en dit kan nadelige impact hebben op de financiële positie. Want een dergelijk scenario leidt tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio. Al met al leidt de ontwikkeling van hogere boekwaardes tot toenemende financiële risico's voor de gemeente Meppel. Onze eerdere aanbeveling om het financiële risico te beheersen door een deel van de gronden uit de exploitatie te halen is niet opgevolgd. Wel is sprake van een verlenging van de looptijd waarmee het risico enigszins wordt getemperd. Risico's kunnen verder gereduceerd worden door voor complex Noord III/IV een deel hiervan eerst niet in exploitatie te nemen maar te verantwoorden bij de materiële vaste activa. Hierdoor wordt de kans op een nadelig financieel resultaat verkleind.

Begin 2024 is duidelijk geworden dat de realisatie van een themapark niet door gaat. Gemeente Meppel geeft aan te onderzoeken hoe de ontwikkeling van Noord III/IV verder vorm te geven.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de grondexploitaties verwijzen wij naar paragraaf 4.1 van dit verslag.

Invloed op voorspellend vermogen

Voor bijna alle programma's geldt dat sprake is van aanzienlijke afwijkingen tussen begrote lasten en daadwerkelijke lasten (zie ook hoofdstuk 2.3). Voor de baten ligt de realisatie op programmaniveau redelijk in lijn met de begroting na wijzigingen. Zoals opgenomen in onze board letter 2023 en in het volgende hoofdstuk bij de analyse van het resultaat, adviseren wij om de verbetering van het voorspellend vermogen structureel onderdeel van uw proces te maken. Dit kan door gestructureerd afwijkingen van de begroting te evalueren waarmee lering kan worden getrokken voor toekomstige prognoses. Dit wordt ook wel 'backtesting' genoemd. Hiermee kan het lerend vermogen van uw organisatie verbeteren. Door gestructureerd en gedocumenteerd de kwaliteit van de prognoses te beoordelen aan de hand van realisatie zoals achteraf is gebleken, kunnen toekomstige prognoses verbeterd worden en/of kan eerder bijgestuurd worden.

Het verschil binnen de begroting wordt veroorzaakt door diverse afwijkingen. De verschillen zijn te verklaren en zijn bij de financiële toelichtingen in de programma's is door de gemeente een heldere toelichting opgenomen. Wij adviseren u analyse van afwijkingen nadrukkelijker onderdeel van uw proces te maken bij de bestuursrapportages en voortdurend te monitoren waardoor verschillen ontstaan en de raad te adviseren over tijdelijke en reserve-budgetten gedurende het jaar, het overhevelen hiervan bij de jaarrekening en de impact op de begroting van het lopende boekjaar. Meppel heeft voor volgend jaar hierop ook actie ondernomen door een extra financiële najaarsrapportage toe te voegen voor 2024.

Advies:
Duurzaamheids-
verslaggeving bij
gemeenten: niet
verplicht maar biedt
wel kansen

Duurzaamheidsverslaggeving bij gemeenten

De Europese Unie heeft in 2022 de Corporate Sustainability Reporting Directive (hierna: CSRD) aangenomen om de kwaliteit, volledigheid en consistentie van duurzaamheidsrapportages te verbeteren. De CSRD verplicht beursgenoteerde ondernemingen (vanaf boekjaar 2024) en grote ondernemingen (vanaf boekjaar 2025) over duurzaamheid te rapporteren.

Hoewel de CSRD niet van toepassing is op gemeenten, is duurzaamheid ook voor gemeenten een belangrijk thema waar al over gerapporteerd wordt. Door te rapporteren volgens de CSRD-richtlijn kunnen gemeenten daar voordelen uithalen. Het opstellen van zo'n rapport vereist duidelijke, niet-financiële taal op het gebied van duurzaamheid, waarbij niet alleen de eigen organisatie, maar ook de omgeving een rol speelt. Dit is een verschil met de huidige gemeentelijke jaarverslagen die vaak omvangrijk en gericht zijn op wettelijke taken. Het invoeren van de CSRD biedt gemeenten de kans om in duidelijke taal en transparantie, zowel intern als extern, uit te leggen wat hun concrete, meetbare acties, standpunten en resultaten zijn en zullen zijn op het gebied van milieu, sociale en menselijke factoren en corporate governance.

Gemeenten hebben een grote impact op de waardeketen en zijn daarom bij uitstek geschikt om duurzaamheidsdoelstellingen te realiseren. Een groeiend aantal gemeenten, waaronder de gemeente Meppel is zich hiervan bewust en heeft zich aangesloten bij het VNG-initiatief om een zogenoemde SDG-gemeente te worden. De gemeente Meppel zal komend jaar ook via een nieuwe programma-indeling een aparte vrijwillige paragraaf Duurzaamheid toevoegen.

De CSRD gaat nog een stap verder en zorgt ervoor dat sectoren onderling vergeleken kunnen worden. Bovendien vraagt de CSRD om concreet meetbare output. Voor meer informatie over CSRD verwijzen wij naar bijlage C.

3. Resultaat & financiële positie

3.1 Resultaat 2023 per programma

3.2 Uw financiële positie vergeleken

3.3 Ons beeld van uw financiële positie

3.1 Resultaat 2023

Resultaat 2023
ten opzichte van de
gewijzigde begroting
bedraagt € 11,6
miljoen voordelig

Belangrijkste
afwijkingen tussen
begroot en
gerealiseerd resultaat
doen zich voor bij het
programma algemene
dekkingsmiddelen en
sociaal domein

Het resultaat van gemeente Meppel over het jaar 2023 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 10,7 miljoen voordelig. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (x 1.000)	2023	BEGROTING NA WIJZIGINGEN	VERSCHIL	IN %
Saldo van baten en lasten	9.864	-/- 1.742	11.606	>100%
Onttrekkingen reserves	4.375	4.421	-/- 46	-/- 1%
Dotatie aan reserves	-/- 3.490	-/- 3.491	1	0%
Resultaat	10.749	-/- 812	11.561	>100%

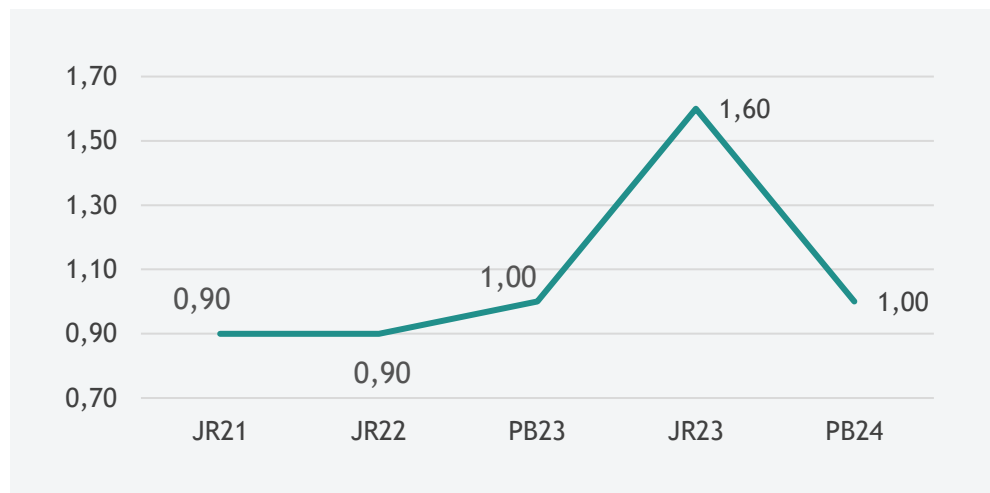
De belangrijkste afwijkingen van de begroting na wijzigingen zijn cijfermatig toegelicht in de jaarrekening. Samenvattend zijn onderstaande afwijkingen de belangrijkste verklaring voor de mutatie ten opzichte van de gewijzigde begroting:

- Hogere ontvangen algemene uitkering gemeentefonds ad. € 3,0 miljoen.
- Op het programma Sociaal Domein is sprake van diverse relatief forse afwijkingen ten opzichte van de begroting. Daarbij is voornamelijk sprake van voordelen. De voordelen ontstaan in lijn met voorgaand jaar vanuit een voorlopige hogere afrekening van Beschermd Wonen € 1.775.000 ten opzichte van de gewijzigde begroting en hogere ontvangen compensatie vanuit het Rijk ten opzichte van de gewijzigde begroting. De hogere ontvangen compensatie ziet voornamelijk toe op de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne ad. € 4,0 miljoen. Het normbedrag dat gemeenten krijgen voor de kosten die zij maken voor de gemeentelijke opvang van vluchtelingen uit Oekraïne bedraagt € 83 per gerealiseerde plek per dag. De gemeente Meppel heeft veel minder kosten gemaakt en het is niet verplicht om het voordeel wat hierdoor behaald wordt terug te betalen aan het Rijk.

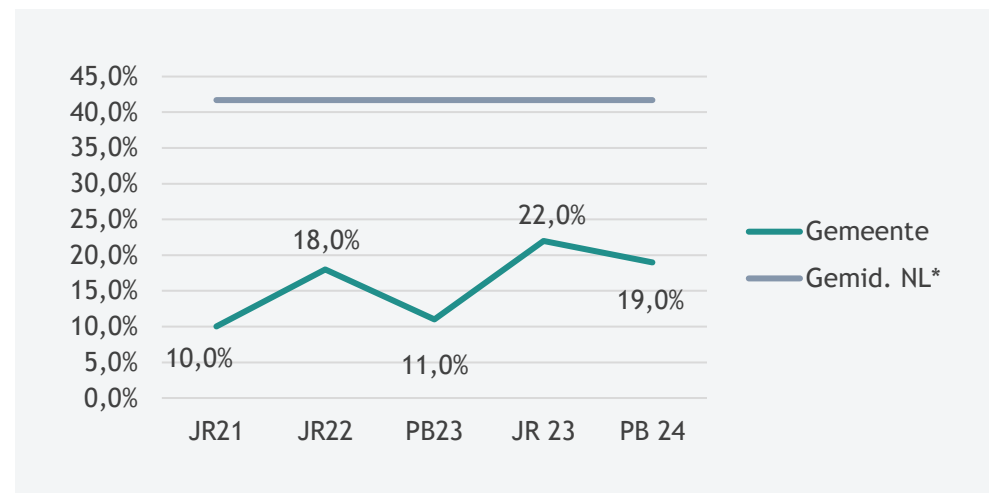
Het resultaat 2023 wijkt ongeveer 8% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces. In lijn met voorgaand jaar is voor 2023 sprake van significant hogere ontvangen (incidentele) bijdrages vanuit het Rijk die laat beschikbaar kwamen en hierdoor wijkt ook de begroting bij de gemeente Meppel meer af dan gebruikelijk.

3.2 Uw financiële positie vergeleken

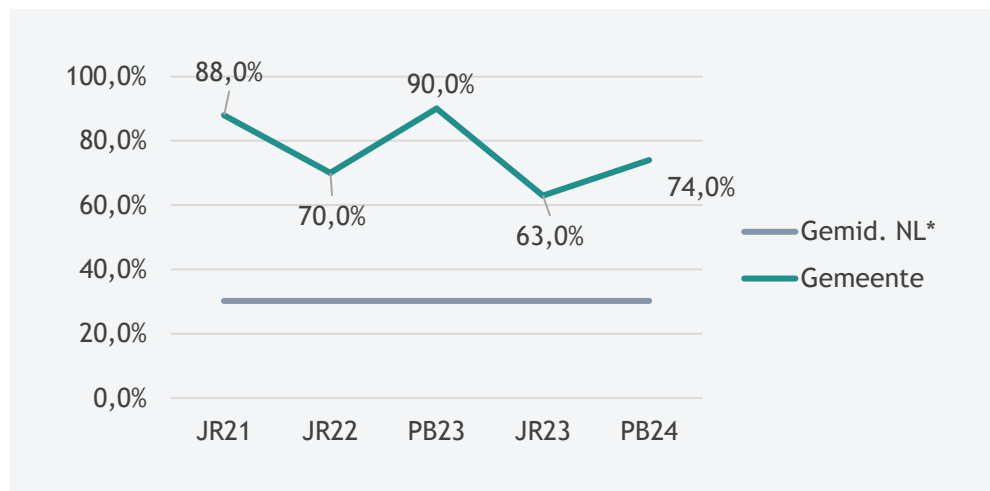
RATIO WEERSTANDSVERMOGEN



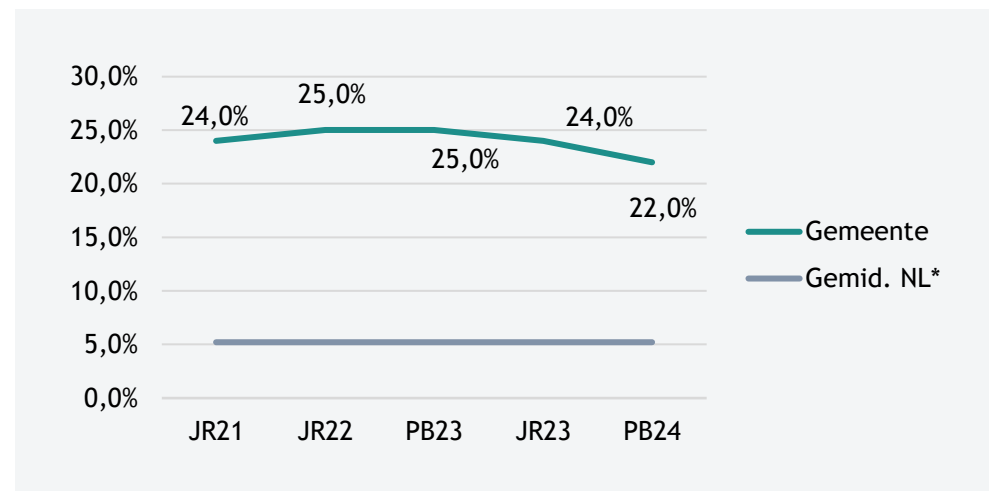
SOLVABILITEITSRATIO



NETTO SCHULDQUOTE



RATIO GRONDEXPLOITATIE



• De bron voor de gemiddelden NL betreft het gemiddelde over 2022 voor gemeenten in de categorie 20.000 tot 35.000 inwoners. Data gebaseerd op www.findo.nl. Verder merken wij op dat het effect van het rekeningresultaat over 2023 van de gemeente Meppel niet is meegenomen bij de ratio's die zijn uitgewerkt bij begroting 2024 (PB24).

3.3 Ons beeld van uw financiële positie

Kengetallen moeten in relatie tot elkaar worden gezien

Uw financiële positie is een blijvend aandachtspunt

Uw weerstandsvermogen is volgens eigen berekening ruim voldoende

Solvabiliteit ruim onder landelijk gemiddelde

De gemeente kan aan haar langetermijnverplichtingen voldoen

Ratio grondexploitatie hoger dan het gemiddelde

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

Wij constateren, ondanks het significante voordeel in 2023, in lijn met voorgaande jaren op basis van het beeld van uw weerstandsvermogen en uw financiële kengetallen dat de kwetsbare financiële positie van de gemeente Meppel een blijvend aandachtspunt is. Door de gemeente Meppel is naar aanleiding hiervan voorgaand jaar een actieplan opgesteld voor het stabiliseren van de financiële positie. Het actieplan is opgebouwd aan de hand van vier onderwerpen.

- voldoende aandacht en buffers voor risico's;
- een goede reservepositie;
- een stabiele schuldpositie;
- structureel evenwicht in de begroting.

Weerstandsvermogen gemeente Meppel is volgens eigen berekening ruim voldoende

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. Het totaal van de risico's is door het college gecijferd op € 20,0 miljoen (2022: € 15,9 miljoen). Terwijl er aan algemene reserve en belastingcapaciteit een buffer aanwezig is van € 29,9 miljoen (voor resultaatbestemming). De verhouding tussen risico's en aanwezige buffers is daarmee 1,6 en dit ligt hoger dan de grens van 0,9-1,1 en is daarmee op basis van de eigen nota risicomanagement van de gemeente Meppel sprake van ruim voldoende buffers. Gemeente Meppel heeft een streefwaarde conform het financieel actieplan en nota risicomanagement van 2,0.

Solvabiliteit neemt toe en de netto schuldquote daalt

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2023 op 22% (2022: 18%). Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter de gemeente Meppel in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen. De solvabiliteit neemt toe, en ligt conform voorgaand jaar ruim onder het landelijk gemiddelde over 2022 (41,7%) voor gemeenten in de categorie tussen de 20.000 tot 35.000 inwoners.

De netto schuldquote bedraagt 63% (2022: 70%). De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het verleden. Hoewel de netto schuldquote is gedaald is deze nog wel significant hoger ten opzichte van het landelijk gemiddelde (30,2%) voor gemeenten in de categorie tussen de 20.000 tot 35.000 inwoners. Van grote risico's is nog geen sprake. Vanuit provinciaal toezicht bezien is sprake van een meer risicovolle situatie als de schuldquote boven de 130% uitkomt.

Ratio grondexploitatie hoog ten opzichte van het gemiddelde

Voor de ratio grondexploitatie (waarde van de gronden ten opzichte van de baten) geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze moet worden terugverdiend bij de verkoop. De ratio grondexploitatie van de gemeente Meppel is met 24% (2022: 25%) relatief hoog ten opzichte van het gemiddelde van 5,2% doordat de grondpositie (de waarde van de grond) ten opzichte van de totale baten relatief hoog is. Zoals beschreven in paragraaf 2.4 is de omvang van de ratio grondexploitatie van de gemeente Meppel risicovol en een aandachtspunt. Voor een inzicht in de omvang van de boekwaardes van de exploitaties per ultimo boekjaar en de verkopen van de exploitaties verwijzen wij naar paragraaf 4.1.

4. Belangrijkste bevindingen

4.1 Ontwikkeling grondexploitaties

4.2 Sociaal Domein

4.3 BBV, WNT en SiSa

4.4 Relevante wijzigingen in het BBV met ingang van begrotingsjaar 2025

4.1 Ontwikkeling grondexploitaties

Overzicht gronden per 2023

De ontwikkeling van de boekwaarden

Per ultimo 2023 is de boekwaarde van de grondexploitaties € 37,4 miljoen. Dit is een stijging ten opzichte van 2022 van € 0,4 miljoen. De boekwaarde is een saldo van € 40,4 miljoen waardering van de totale GREX en een voorziening van € 3,0 miljoen. De stijging is te verklaren door de investering in Nieuwveense Landen Fase 1 van € 2,5 miljoen en vanwege de mutatie van de voorzieningen van € 8,3 miljoen. De mutatie van de voorzieningen wordt verklaard vanwege het afsluiten van de exploitatie Vledder BC (€ 7,7 miljoen).

(*€ 1.000)	BW 31-12-2022	Investerings (+)	Inkomsten (-/-)	Mutatie voorzieningen (-/-)	Resultaatsneming (+)	BW 31-12-2023
Blankenstein B	3.781	272	17	-	-	4.037
Noord III/IV	11.767	617	-	-	-	12.384
Overig	3.661	118	1.734	-	449	2.494
Totaal bedrijventerreinen	19.210	1.007	1.751	-	449	18.915
Danninge Erve Zuid Fase II	3.102	645	207	-	27	3.567
Kop van Noordpoort	2.035	453	-	-	-	2.488
Nieuwveense Landen Fase I	16.653	2.523	3.712	-	-13	15.451
Het Vledder BC (afgesloten)	7.180	662	341	-/- 7.665	164	-
Voorziening grondexploitatie (2022: inclusief Het Vledder BC)	-/- 11.265	-	-	8.232	-	-/- 3.032
Totaal gronden	36.913	5.291	6.011	567	627	37.388

Winstneming

Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. In de notitie Grondexploitatie is opgenomen dat voor winstneming de Percentage of Completion (POC) methode geldt: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitaties winst te worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen die aan het project zijn verbonden naar de gemeente zullen toevloeien. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Voor de grondexploitaties van gemeente Meppel heeft deze methode geresulteerd in een tussentijdse winstneming van circa € 467.000 op totaalniveau. De winstneming bestaat voornamelijk uit de complexen Oevers E (€ 309.000) en Oevers D (€ 140.000).

Geen sprake van
significante terugname
van winst

Significante impact van afvlakking kostenstijgingen en stijgende grondprijzen

Projectspecifieke risico's zijn onderhevig aan besluitvorming maar kennen wel significante impact

Actualisatie en bijstelling grondexploitaties

De veruit grootste balanspost met betrekking tot onderhanden projecten betreft de voorraden (grondexploitaties). Door de invloed van de parameters (zoals kostenstijgingen, fasering, druk op verkoopprijzen, rente-effecten) die bepalend zijn voor de in de toekomst te realiseren opbrengsten hebben wij bij onze controle de grondexploitaties diepgaand gecontroleerd. De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot drie P's: de planning, programmering alsook de prijs. Betreffende onderwerpen zijn tijdens de jaarrekeningcontrole besproken met uw medewerkers. Tijdens deze gesprekken zijn de uitgangspunten gechallenged. De grondexploitaties zijn met deze uitgangspunten per 31 december 2023 geactualiseerd. Ook is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening moet worden getroffen.

Voor 2022 was sprake van significante kostenstijgingen, inflatie en stabiliserende verkoopprijzen. Voor 2023 is dit beeld anders, de kostenstijgingen vlakken af en er is wel weer sprake van opbrengstenstijgingen die worden ingerekend. De gemeente Meppel heeft hier naar onze mening afdoende rekening mee gehouden bij de actualisaties van de grondexploitaties en hierin naar redelijkheid geopereerd.

De gewijzigde parameters hebben significante impact op de eindwaardes van de grondexploitatie van Noord III/IV (€ 4,6 miljoen positieve impact). De actualisatie in het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2024 laten ook een stijging zien van het eindresultaat op de grondexploitaties van € 4,7 miljoen (netto contante waarde is € 13,1 miljoen). Daarbovenop is een daling zichtbaar van € 0,7 miljoen in de gevormde verliesvoorziening. De eindwaardes van de grondexploitaties kennen echter wel nuances naar aanleiding van projectspecifieke risico's.

Projectspecifieke risico's

De gemeente Meppel heeft in lijn met voorgaand jaar de onderbouwing van de project specifieke risico's middels de rapportage van Metafoor. Metafoor brengt zowel de algemene risico's ten behoeve van de risicoparaagraaf alsmede de project specifieke risico's ten behoeve van de grondexploitaties. Wij hebben een toets gedaan ten aanzien van de risico's en de onderliggende berekening.

Voor boekjaar 2023 is sprake van projectrisico's ten aanzien van de exploitatie de Nieuwveense Landen Fase I ad. € 2,7 miljoen (2022: € 2,0 miljoen. De risico's bestaan voornamelijk uit twee onderdelen. Het eerste risico vormt in lijn met voorgaand jaar hierin de prijsvolatiliteit per m² voor de inbrengwaarde bij de grondaankopen, dit risico is ontstaan naar aanleiding van taxaties met afwijkende uitkomsten voor de m²-prijs. Het andere projectspecifieke risico betreft de zelfrealisatie van het deelgebied Broeklanden fase 3. Hierbij heeft nog geen besluit- en planvorming plaatsgevonden. Indien deze besluitvorming wel plaatsvindt dan zal dit leiden tot een negatieve bijstelling. Omdat er nu nog geen besluit is, is dit vooreerst aangemerkt als risico.

Eenzelfde soort projectspecifieke risico geldt ook voor Noord III/IV aangaande de aanleg van een spoordijk. Ook hier heeft de besluit- en planvorming nog niet plaatsgevonden, maar als het plaatsvindt is het meer dan waarschijnlijk dat het projectspecifieke risico impact heeft op de exploitatie. Voor de aanleg van de spoordijk betreft dit maximale risico € 2,7 miljoen minder opbrengsten en heeft daarmee ook significante impact op de eindwaarde.

Tenslotte valt ons conform voorgaand jaar op dat bij de berekening van de projectspecifieke risico's wederom ook een aantal generieke risico's zijn ingerekend, zoals bijvoorbeeld risico's van vertraging. Dit is niet toegestaan. Omdat het inrekenen van deze generieke risico's geen materiële impact heeft op de uitkomsten van de grondexploitaties heeft dit niet geleid tot correcties. Wel adviseren wij om bij de komende actualisatie van de projectrisico's hier rekening mee te houden en deze intern ook kritisch te toetsen aan de BBV-richtlijnen.

Bedrijventerreinen: een risico is of geraamde verkopen gerealiseerd kunnen worden

Op basis van historische gegevens en op basis van de meeste recente markt-onderzoeken worden de ramingen onderbouwd

We schatten de ramingen in als optimistisch, gezien de realisatie van de afgelopen jaren

Significante boekwaarde Noord III/IV en ramingen verkoop bedrijventerreinen

In 2021 zijn er voor € 10,4 miljoen strategisch gronden aangekocht ten behoeve van de grondexploitatie Noord III/IV bedrijventerrein. Deze grondexploitatie is per 2023 een significante balanspost binnen de voorraad van € 12,4 miljoen. In de grondexploitatie is momenteel voor 316.486m² aan voorraad gronden opgenomen. Dit betreft circa 70% van de totale m² aan gronden voorraad die de gemeente Meppel momenteel bezit. Vanwege deze hoge voorraadpositie is het risico aanwezig dat niet alle gronden tegen de vooraf ingerekende prijzen in een periode van 10 jaar verkocht worden. Bij de accountantscontrole is door ons nagegaan welke onderbouwing aanwezig is om het totaal aan bouwgronden te kunnen verkopen. Het totale areaal aan grond bestemd voor bedrijventerreinen van de gemeente Meppel bedraagt eind 2023 in totaal 427.000m², ofwel 42,7 hectare. Deze 42,7 hectare moet binnen een planperiode van 10 jaar verkocht kunnen worden, dus jaarlijks gemiddeld 4,3 hectare.

Op basis van historische gegevens en op basis van de meeste recente marktonderzoeken wordt dit (hoge) aantal als volgt onderbouwd:

- ▶ Gemiddeld is over de afgelopen 6 jaar (2018 tot en met 2023) door de gemeente Meppel jaarlijks 2,0 hectare verkocht.
- ▶ Uit de meest recente beschikbare actualisatie van het marktonderzoek naar bedrijventerreinen Drenthe 2023 blijkt dat over een periode van 7 jaar voor de gemeente Meppel in het neutraal scenario wordt gerekend op een uitbreidingsvraag van circa 28,0 hectare.
- ▶ Gemeente Meppel rekent in de genoemde planperiode tot 2030 met een uitgifte van 29,6 ha. Tot en met 2036 betreft dit 42,0 hectare. Conform het marktonderzoek bedraagt de uitbreidingsvraag in de periode tot 2040 48,0 hectare.

Ramingen verkoop bedrijventerreinen, realisatie afgelopen jaren en ontwikkeling lerend vermogen

Het merendeel van de verwachte grondverkoop moet plaats gaan vinden bij complex Noord III/IV. De gemeente Meppel heeft ons advies opgevolgd om de looptijd van Noord III/IV te verlengen. De komende 13 jaar verwacht de gemeente Meppel hier 31,6 hectare grond te verkopen. Dit komt neer op 2,4 hectare wat dan jaarlijks gemiddeld verkocht moet worden. De gemeente Meppel verwacht het hoge scenario geschetst in het uitgevoerde behoeftenonderzoek te kunnen realiseren. De verkopen van de afgelopen jaren laten gemiddeld echter lagere realisaties zien. Over de afgelopen drie jaren is door ons op een rij gezet wat de gemeente Meppel voor dat jaar verwacht had te kunnen verkopen en wat werkelijk is verkocht.

Boekjaar	Raming t-1 in ha	Realisatie t in ha	Vershil in ha
2023	11,16	1,55	9,61
2022	9,99	1,72	8,26
2021	12,17	1,62	10,55

Uit dit staatje blijkt dat de ramingen fors afwijken van de werkelijke realisatie. In onze optiek wordt door de gemeente Meppel te weinig teruggekeken naar de ramingen die zijn opgesteld, waarom dat afwijkt van de realiteit en welke lessen daarvan geleerd moeten worden en welke acties daarbij horen. Zo'n evaluatie moet naar onze optiek jaarlijks schriftelijk opgesteld moeten worden en betrokken worden bij de gehanteerde uitgangspunten en ramingen. Zo kan de organisatie een beter lerend vermogen ontwikkelen. In de management letter over 2023 is hier ook aandacht voor gevraagd. Er wordt nu vooral gesteund op externe onderzoeken en wat hierin staat wat mogelijkwerijs haalbaar is. Hoewel uit onze controle blijkt dat er wel degelijk concrete belangstelling is, is de vraag hoe structureel dit is voor de komende 13 jaren ook omdat de verkopen van bedrijventerreinen een cyclisch verloopt kent.

Risico's kunnen verkleind worden door looptijden te verlengen of door een deel van de grondexploitaties over te boeken naar de materiële vaste activa

Ons afwegingen en adviezen aangaande de gestelde ramingen

Gezien de afwijking tussen ambities en werkelijke realisatie daarvan blijven wij ons advies herhalen om Noord III/IV op te splitsen, waarbij het deel wat uit exploitatie wordt gehaald tegen agrarische waarde wordt overgeboekt naar de activa. Hiermee worden de risico's overzichtelijker en ramingen mogelijkwerwijs realistischer.

Voor de huidige looptijd van 13 jaar zal minimaal 26,7 hectaren verkocht moeten worden om nominaal geen negatieve eindwaarde te verantwoorden. Op ons verzoek heeft de gemeente Meppel op hoofdlijnen een berekening gemaakt wat het effect voor het bedrijventerrein Noord III/IV zou zijn als uitgegaan wordt van een looptijd van 15 jaar, meer neutrale uitgangspunten aangaande verkochte hectare per jaar en geen opbrengstenstijging gedurende de looptijd. De uitkomsten hiervan tonen aan dat er dan weliswaar sprake is van een lager resultaat, maar dat nog geen sprake is van een verliessituatie. Mede daardoor kunnen wij ook instemmen met de huidige waardering van de grondexploitaties.

Begin 2024 is duidelijk geworden dat de realisatie van een themapark niet door gaat. Gemeente Meppel geeft aan te onderzoeken hoe de ontwikkeling van Noord III/IV verder vorm te geven.

Sociaal domein 2023
bedragen circa
€ 25,4 miljoen voor
jeugdzorg en Wmo

Resterende onzeker-
heid Wmo circa
€ 475.000

Invoering Wet
Inburgering 2021

Programma 'Sociaal domein'

De lasten van gemeente Meppel met betrekking tot het sociaal domein inzake de jeugdzorg en Wmo (Pgb en ZIN) bedragen over 2023 circa € 25,4 miljoen.

Wmo ZIN

Van de totale uitgaven voor Wmo ZIN van € 10,8 miljoen, wordt € 8,0 miljoen besteed bij zorginstellingen. De toekenning van voorzieningen in het kader van Wmo ZIN vindt plaats vanuit de gemeente Meppel. De gemeente heeft daarom zelf inzicht in de cliënten en de gemaakte afspraken. De gemeente heeft een IC-plan opgesteld waarin de wijze van verantwoorden is opgenomen. Met betrekking tot de lasten Wmo ZIN vraagt de gemeente Meppel per zorginstelling om een controleverklaring bij de productieverantwoording op basis van het landelijk protocol.

Uit onze controle blijkt dat er door de gemeente Meppel géén verschillen boven de rapportagetolerantie zijn geconstateerd tussen de eigen administratie en de productie-verantwoordingen welke zijn voorzien van een controleverklaring. De productieverantwoordingen zijn in lijn met de lasten die in de jaarrekening zijn opgenomen.

Van een aantal zorginstellingen is geen controleverklaring ontvangen, waarmee onderbouwd wordt dat voor de gefactureerde zorg daadwerkelijk prestaties zijn verricht. Dat is ook niet verplicht als de totale besteding lager is dan € 125.000. Consequentie hiervan is dat er hierdoor sprake is van een onzekerheid ten aanzien van prestatielevering, zowel omtrent de getrouwheid als rechtmatigheid van deze lasten. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikkingen tot en met betalingen bij uw gemeente, de ervaringen uit voorgaande jaren, de uitkomsten van de in 2023 ontvangen controleverklaringen en de ontvangen bestuursverklaringen ramen wij het bedrag van deze resterende onzekerheid in totaliteit op € 475.000.

Wet Inburgering 2021

Op 1 januari 2022 is het nieuwe inburgeringsstelsel ingegaan waarin de Wet Inburgering 2021 wordt uitgevoerd door gemeenten. Met het nieuwe inburgeringsstelsel wordt beoogd dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk de taal leren, richting werk worden geactiveerd en volwaardig aan de Nederlandse samenleving gaan deelnemen. Gemeenten hebben de regie over de uitvoering van de inburgering (regierol), waaronder de verantwoordelijkheid om inburgeringsplichtige asielstatushouders, gezinsmigranten en overige migranten te begeleiden, met hen de keuze te maken voor een van de drie leerroutes (Onderwijsroute, de B1-route of de Zelfredzaamheidsroute) en toe te zien op de voortgang van het inburgeringstraject. Gemeenten hebben de wettelijke plicht om ervoor zorg te dragen dat er aan de inburgeringsplichtige asielstatushouder tijdig een inburgeringsaanbod wordt gedaan.

Van gemeenten wordt verwacht dat zij in aanvulling op het bestaande M&O-beleid bij een gemeente specifiek aandacht aan de Wet Inburgering 2021 besteden. Uit onze werkzaamheden ten aanzien van de bestedingen 2023 en opvolging IB-signalen 2022 volgen geen controleverschillen en/of onzekerheden. In opzet zijn voldoende maatregelen opgenomen om het M&O-risico te mitigeren. Er is een geformaliseerd M&O-beleid aanwezig conform de rechtmatigheidsvoorschriften van VNG, Divosa en het Ministerie van SZW. De opvolging van de IB-signalen vinden conform het vastgestelde beleid plaats. Wij concluderen dat het M&O-beleid met betrekking tot de Wet Inburgering in 2023 adequaat en toereikend is.

Resterende onzekerheid Jeugdzorg circa € 268.000

Jeugdzorg ZIN

De productieomvang van Jeugdzorg ZIN bij zorginstellingen bedraagt in 2023 circa € 12,0 miljoen van de totale uitgaven van € 14,6 miljoen. De toekenning van voorzieningen in het kader van Jeugdzorg ZIN vindt net als bij Wmo ZIN plaats vanuit de gemeente Meppel. De gemeente heeft daarom zelf inzicht in de cliënten en de gemaakte afspraken. De gemeente heeft een IC-plan opgesteld waarin de wijze van verantwoorden is opgenomen. Met betrekking tot de lasten Jeugdzorg ZIN vraagt de gemeente Meppel per zorginstelling om een controleverklaring bij de productieverantwoording op basis van het landelijk protocol. Voor deze variant geldt dat net zoals bij de Wmo ZIN dit dan alsnog tot een onzekerheid leidt omtrent de geleverde prestatie. Uit onze controle blijkt dat van een aantal zorginstellingen nog onvoldoende controle-informatie is ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht.

In lijn met Wmo ZIN is van een aantal zorginstellingen geen controleverklaring ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. Dit vanwege de declaratie omvang van deze instellingen. Hierdoor is sprake van een onzekerheid ten aanzien van prestatielevering, zowel omtrent de getrouwheid als rechtmatigheid van deze lasten. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikkingen tot en met betalingen bij uw gemeente, de ervaringen uit voorgaande jaren, de uitkomsten van de in 2023 ontvangen controleverklaringen en de ontvangen bestuursverklaringen ramen wij het bedrag van deze resterende onzekerheid in totaliteit op € 268.000.

Uit de accountantscontrole blijken een aantal (inherente) onzekerheden ten aanzien van de lasten Wmo en Jeugdzorg die toezien op de prestatielevering. De totale onzekerheid over 2023 is gedaald ten opzichte van voorgaand jaar.

BBV wordt nageleefd

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat gemeente Meppel de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd.

Wet Open overheid

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparaagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) is voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De openbaarheidsparaagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Deze verplichting geldt reeds voor de jaarstukken 2022. Wij hebben vastgesteld dat gemeente Meppel deze paragraaf opgenomen heeft in de jaarstukken 2023.

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rehtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2023 niet meer bedragen dan € 223.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling. Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is BDO als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben ook een meldingsplicht indien u geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2023 van de gemeente Meppel niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2023 van de gemeente Meppel voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

WNT-verantwoording
voldoet aan de
vereisten

Geen bevindingen
SiSa-bijlage

M&O-beleid in het
kader van Tozo

M&O-beleid in het
kader van de Wet
Inburgering 2021

Exponentiele toename
aantal SiSa-regelingen

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening 2023 genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2023. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Zie ook bijlage B.

In bijlage 1 van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023 wordt ingegaan op de aandachtspunten voor de accountant bij de Tozo in de SiSa 2023. Uit onze werkzaamheden ten aanzien van de bestedingen 2023 en opvolging IB-signalen uit eerdere jaren volgen geen controleverschillen en/of onzekerheden. In opzet zijn voldoende maatregelen opgenomen om het M&O-risico te mitigeren. Er is een geformaliseerd M&O-beleid aanwezig conform de rechtmatigheidsvoorschriften van VNG, Divosa en het Ministerie van SZW. De opvolging van de IB-signalen vindt conform het vastgestelde beleid plaats. Wij concluderen dat het M&O-beleid met betrekking tot Tozo in 2023 adequaat en toereikend is.

Daarnaast wordt in bijlage 1 van de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023 ingegaan op de Wet Inburgering 2021. Vanaf 1 januari 2022 is het nieuwe inburgeringsstelsel ingegaan waarin de Wet Inburgering 2021 wordt uitgevoerd door gemeenten en verantwoord in de SiSa-bijlage 2023. Uit onze werkzaamheden ten aanzien van de bestedingen 2023 en opvolging IB-signalen uit eerdere jaren volgen geen controleverschillen en/of onzekerheden. In opzet zijn voldoende maatregelen opgenomen om het M&O-risico te mitigeren. Er is een geformaliseerd M&O-beleid aanwezig conform de rechtmatigheidsvoorschriften van VNG, Divosa en het Ministerie van SZW. De opvolging van de IB-signalen vinden conform het vastgestelde beleid plaats. Wij concluderen dat het M&O-beleid met betrekking tot de Wet Inburgering in 2023 adequaat en toereikend is.

Wij zien een landelijke trend dat Ministeries steeds vaker een Specifieke regeling kiezen voor het verstrekken van subsidies aan decentrale overheden. Het aantal SiSa-regelingen is daardoor exponentieel toegenomen. Dit vergroot de druk op de organisatie binnen de gemeente Meppel, andere gemeenten en decentrale overheden en de accountantskantoren.

Relevante wijzigingen in het BBV met ingang van begrotingsjaar 2025 (toepassing in 2024 toegestaan)

In december 2023 heeft de commissie BBV een aantal notities geactualiseerd. Het betreffen de notities Rente, Overhead en Grondexploitatie. Hieronder hebben wij per onderwerp de belangrijkste wijzigingen opgenomen en gekoppeld aan de impact voor uw gemeente. Alle notities zijn van toepassing met ingang van begrotingsjaar 2025, en mogen worden toegepast voor begrotingsjaar 2024.

Notitie rente

De belangrijkste wijziging uit de notitie rente betreft een aanpassing in de toerekening van de rentelasten aan de grondexploitaties. Tot en met 2023 is het alleen toegestaan om de werkelijke rente over het vreemd vermogen (naar rato) toe te rekenen aan de grondexploitaties. Dit geldt ook voor de toekomstige rentelasten. Met ingang van boekjaar 2025 (en eventueel 2024) wordt voor grondexploitaties geen onderscheid meer gemaakt in het BBV, waardoor de rentetoerekening plaatsvindt op basis van de reguliere omslagrente. Wij adviseren om de notitie Rente vanaf boekjaar 2024 toe te passen, zodat de rente-effecten verwerkt kunnen worden in de waardering van uw grondexploitaties.

Een tweede belangrijke wijziging is de herintroductie van de mogelijkheid om rentetoerekening aan het eigen vermogen en de voorzieningen toe te passen. Deze mogelijkheid is in 2016 door de commissie BBV beëindigd, maar in de notitie 2023 als keuzemogelijkheid opgenomen. Wij adviseren in 2024 een weloverwogen keuze te maken in het toepassen van de toerekening van rente aan het eigen vermogen en de voorzieningen.

Notitie Overhead

De commissie BBV heeft in de notitie Overhead 2023 de regelgeving met betrekking tot de toerekening van Overhead geactualiseerd, verduidelijkt en samengevoegd in één notitie. De belangrijkste uitspraken en aanbevelingen zijn als volgt:

- **Stellige uitspraak:** Voor de berekening van de tarieven voor de lokale heffingen moet de methodiek voor toerekening van overhead worden gebruikt zoals deze is opgenomen in de financiële verordening. Deze methodiek mag niet afwijken van de overige methodieken voor het toerekenen van overhead.
- **Aanbevelingen:** De commissie adviseert om overhead niet bij de begroting vorm te geven maar door middel van de financiële verordening of door een nota overhead aan de raad voor te leggen en deze periodiek te herzien. In deze nota neemt de gemeente keuzes op ten aanzien van: kaderstelling, methodiek en onderscheiding primaire processen en overhead.

Wij constateren dat uw gemeente voldoet aan de notitie overhead en de belangrijkste aanbevelingen vanuit deze notitie reeds heeft verwerkt in de financiële verordening.

Notitie Grondexploitatie

De belangrijkste wijzigingen in de notitie grondexploitatie zien toe op de wijzigingen ten aanzien van de omgevingswet, die onder andere hebben geleid tot een aanpassing van de lijst met verhaalbare kostensoorten. Deze wijzigingen gaan, in verband met de invoering van de Omgevingswet in per 1 januari 2024. Deze wijzigingen hebben met name invloed op verslaggevingsaspecten bij faciliterend grondbeleid. De overige wijzigingen zien met name toe op de voorwaarden voor warme gronden, de voorbereidingskosten en gemengde projecten. Daarnaast is de rentetoerekening, zoals hierboven is toegelicht, gewijzigd.

Bijlagen

- A [Onze controle](#)
- B [Bevindingen SiSa-bijlage](#)
- C [Duurzaamheid](#)

A. Onze controle

Doel en object van de controle

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de gemeente Meppel, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het BBV.

Opdracht

Opdracht

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 26 september 2023. Ook beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging.

Strekking van de controleverklaring

Strekking van de controleverklaring

Aangezien de jaarrekening 2023 van de gemeente Meppel aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij een goedkeurende controleverklaring, gedateerd op 15 mei 2024, afgegeven bij deze jaarrekening. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2023 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

Materialiteit

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.420.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 71.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Onze controle richt zich ook op de getrouwheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden. Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Meppel zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Controleaanpak

Controleaanpak

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 26 september 2023 opgenomen. Ook beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Onze controleaanpak is gebaseerd op een gegevensgerichte en risicogerichte benadering. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals verkoopactiviteiten en personeelszaken. Daarnaast worden bedrijfsrisico's beoordeeld die voortvloeien uit de strategie en operaties van gemeente Meppel. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

De risico's met een hoge waarschijnlijkheid van het zich voordoen en mogelijk materiële impact hebben in onze controle meer aandacht gehad. Deze risico's betreffen:

- ▷ management override;
- ▷ Waardering van de grondexploitaties;

Vermogen om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen

De waarderingen in de jaarrekening van de gemeente Meppel zijn gebaseerd op de veronderstelling dat de gemeente Meppel als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voorzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het college van burgemeester en wethouders ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar. In onze controleverklaring hebben wij gerapporteerd over onze controleaanpak ten aanzien van het vermogen van de gemeente Meppel om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Voor een nadere uiteenzetting van onze controleaanpak ten aanzien van de veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie verwijzen wij naar onze controleverklaring 2023. Voor niet wettelijke controles is in overleg de nieuwe uitgebreide controleverklaring vrijwillig toegepast.

Vermogen om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De grondslagen van de jaarrekening 2023 zijn aanvaardbaar

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De jaarstukken 2023 van uw gemeente bestaan uit:

- ▶ het jaarverslag 2023 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- ▶ de jaarrekening 2023 (rechtmatigheidsverantwoording, balans met toelichtingen, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden).

In het onderdeel ‘programmaverantwoording’ van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Het primaire object van de accountantscontrole (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting). De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij getoetst. Bij onze controle hebben wij geen materiële afwijkingen tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2023. In 2023 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeente. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeente en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het college en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze boardletter 2023. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld.

B. Bevindingen SiSa-bijlage

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De gemeente Meppel heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst. In onderstaande tabel zijn de te rapporteren bevindingen opgenomen: Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2023 in het kader van SiSa worden verantwoord. Per regeling is aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Wij verwijzen naar de toelichting op de SiSa-bijlage in de jaarrekening 2023 van de gemeente Meppel. De gemeente heeft voor indicator 03 van regeling A16 ‘Bekostigingsregeling opvang Ontheemden Oekraïne’ beroep gedaan op de uitzonderingsbepaling, zoals vermeld in de Definitieve Invulwijzer SiSa 2023 - versie januari 2024. daarom is voor deze indicator geen bedrag ingevuld in de SiSa-bijlage.

Strekking controleverklaring (jaarrekening)		GOEDKEUREND		
NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
JenV A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Fout /onzekerheid		
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	Fout /onzekerheid		
BZK C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Fout /onzekerheid		
BZK C105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Fout /onzekerheid		
BZK C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Fout /onzekerheid		
BZK C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Fout /onzekerheid		
BZK C55	Aanpak energiearmoede	Fout /onzekerheid		
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Fout /onzekerheid		
BZK C75B	Regiodeals 3e tranche (SiSa tussen medeoverheden)	Fout /onzekerheid		
BZK C92	Regeling specifieke uitkering informatiepunten Digitale Overheid	Fout /onzekerheid		
BZK C94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	Fout /onzekerheid		
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Fout /onzekerheid		
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingenonderwijsvertragingen	Fout /onzekerheid		
OCW D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Fout /onzekerheid		
DRE DRE11C	Subsidieregeling Regiostedenfonds	Fout /onzekerheid		
DRE DRE13C	Subsidieregeling Veilig en Bereikbaar Drenthe 2022-2025	Fout /onzekerheid		
DRE DRE2C	Uitvoeringsregeling BDU verkeer en vervoer (Drenthe)	Fout /onzekerheid		

Vervolg tabel.

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
IenW E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Fout/onzekeerheid		
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Fout/onzekeerheid		
IenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Fout/onzekeerheid		
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023	Fout/onzekeerheid		
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2023	Fout/onzekeerheid		
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2023	Fout/onzekeerheid		
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2023	Fout/onzekeerheid		
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2023	Fout/onzekeerheid		
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2023	Fout/onzekeerheid		
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2023	Fout/onzekeerheid		
SZW G10	Wet inburgering_gemeentedeel 2023	Fout/onzekeerheid		
SZW G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2023	Fout/onzekeerheid		
SWZ G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2023	Fout/onzekeerheid		
SZW G13	Besteding/baten onderwijsroutegemeentedeel 2023	Fout/onzekeerheid		
SZW G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_gemeentedeel 2023	Fout/onzekeerheid		
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Fout/onzekeerheid		
VWS H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Fout/onzekeerheid		
VWS H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Fout/onzekeerheid		
VWS H27B	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken 2023_met centraal persoon (Sisa tussen medeoverheden)	Fout/onzekeerheid		
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Fout/onzekeerheid		
VWS H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Fout/onzekeerheid		
VWS H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	Fout/onzekeerheid		

Tozo

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
SZW G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2023	Fout		
SZW G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2023	Onzekerheid		
SZW G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2023	Fout		
SZW G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2023	Onzekerheid		
SZW G4	Tozo 2 gemeentedeel 2023	Fout		
SZW G4	Tozo 2 gemeentedeel 2023	Onzekerheid		
SZW G4	Tozo 3 gemeentedeel 2023	Fout		
SZW G4	Tozo 3 gemeentedeel 2023	Onzekerheid		
SZW G4	Tozo 4 gemeentedeel 2023	Fout		
SZW G4	Tozo 4 gemeentedeel 2023	Onzekerheid		
SZW G4	Tozo 5 gemeentedeel 2023	Fout		
SZW G4	Tozo 5 gemeentedeel 2023	Onzekerheid		
SZW G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2023	Fout		
SZW G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2023	Onzekerheid		
SZW G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2023	Fout		
SZW G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2023	Onzekerheid		

C. Duurzaamheid

Met ingang van 2024 zullen bedrijven op basis van de CSRD meer gaan rapporteren over duurzaamheid

Op dit moment geen verplichte duurzaamheidsverantwoording voor gemeenten

Via de keten en stakeholders wel kansen en gevolgen van de CSRD/ESRS voor gemeenten

Ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheidsverslaggeving

De Corporate Social Responsibility Disclosure (CSRD) is een Europese richtlijn die verplicht is voor grote ondernemingen. De richtlijn heeft als doel om bedrijven te verplichten transparanter te zijn over hun impact op duurzaamheid en maatschappij. De CSRD is aangenomen door het Europees Parlement en is sinds januari 2023 in werking. De Nederlandse implementatiewet volgt uiterlijk in het najaar van 2024.

De CSRD verplicht ondernemingen om informatie openbaar te maken over hun beleid en prestaties op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Deze informatie moet opgenomen worden in het jaarverslag van het bedrijf en moet voldoen aan bepaalde standaarden en richtlijnen. De richtlijn zal naar verwachting bijdragen aan een meer duurzame economie en aan het bereiken van de doelstellingen van de Europese Green Deal en de VN Duurzame Ontwikkelingsdoelen.

De uniforme wijze waarop deze verantwoording plaats moet vinden is vastgelegd in de European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Deze set aan standaarden bevat algemene bepalingen voor alle organisaties, sectorspecifieke standaarden en biedt de ruimte voor bedrijfsspecifieke standaarden. Bedrijven zijn druk bezig met de voorbereiding voor deze nieuwe verantwoording. Grote bedrijven moeten als eerst gaan rapporteren, kleinere organisaties volgen in de jaren daarna. Voor alle organisaties is een ingroeimodel van toepassing. De omvang, diepgang en controle (door de accountant) van de verantwoording zal stapsgewijs toenemen.

Middels CSRD en de ESRS kunnen bedrijven hun prestaties op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen inzichtelijk maken, waardoor ze beter in staat zijn om duurzaamheidsdoelen te stellen en te bereiken. Decentrale overheden kunnen deze informatie gebruiken om te bepalen welke bedrijven het beste passen bij hun eigen duurzaamheidsdoelen en beoordelen welke bedrijven voldoen aan de eisen voor aanbestedingen en subsidies. Daarnaast kunnen deze richtlijnen gebruikt worden om ook zelf transparant en uniform te rapporteren over duurzaamheid.

Stand van zaken duurzaamheidsverantwoording door gemeenten

Gemeenten hebben een grote impact op mens en maatschappij en zijn daarom bij uitstek geschikt om duurzaamheidsdoelstellingen te realiseren. Een groeiend aantal gemeenten is zich hiervan bewust en heeft zich aangesloten bij het VNG-initiatief om een zogenoemde SDG-gemeente te worden. Daarnaast hebben gemeenten zich via diverse initiatieven gecommitteerd aan diverse duurzaamheidsdoelstellingen. Gemeenten zijn voorts nog niet verplicht om een duurzaamheidsrapportage volgens de CSRD-richtlijn op te stellen. Op basis van het BBV bestaat geen verplichting voor gemeenten om te rapporteren over bijvoorbeeld de invloed die bedrijven binnen de gemeente hebben op het milieu en op het welzijn van de burgers, en over de duurzaamheid van de eigen bedrijfsvoering. Op dit moment zijn gemeenten bijvoorbeeld niet verplicht om te rapporteren over de eisen die ze stellen aan leveranciers op het gebied van social return en duurzaamheid, en in welke mate deze tot resultaten leiden. Daarnaast hoeven gemeenten geen verslag te doen over de eigen CO2-uitstoot of over het aantal burgers met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Doordat vanuit het BBV geen verplichting of handreiking bestaat voor duurzaamheidsverslaggeving zien we in de praktijk allerlei verschillen in verantwoording. In onze rapportage [“Naar een verantwoord verslag: geen keuze”](#) van oktober 2023 hebben we een inventarisatie opgenomen van de huidige stand van zaken. Het beeld wat hieruit naar voren komt is dat er grote kloof bestaat tussen de duurzaamheidsambities en de verantwoording over duurzaamheid. Grote gemeenten bieden wel meer transparantie over duurzaamheid dan kleine gemeenten. Een andere belangrijke conclusie is dat iedere gemeente op zijn eigen manier verantwoord en daarmee gemeenten onderling lastig te vergelijken zijn. Op het gebied van transparantie, uniformiteit en vergelijkbaarheid kan nog veel verbetering gerealiseerd worden.

Indirecte betrokkenheid bij duurzaamheidsverantwoording

Gemeenten krijgen desondanks links- of rechtsom te maken met duurzaamheidsverslaggeving op basis van de CSRD/ESRS. Stakeholders van de gemeenten vragen hier namelijk steeds vaker om. Je kunt je dan ook afvragen in hoeverre een gemeente, die toch een brede maatschappelijke rol vervult, het zich kan permitteren om niet volgens de gangbare standaard te rapporteren over niet financiële, meer maatschappelijke zaken.

Vervolg op de volgende pagina

Aanbeveling: Bespreek de ambities op het gebied van duurzaamheidsverantwoording.

Aanbeveling: kies algemeen aanvaardbare standaarden voor duurzaamheidsverantwoording

Vervolg van de vorige pagina:

Gemeenten krijgen via de waardeketen van andere organisaties te maken met de CSRD/ESRS. Ze zijn tenslotte onderdeel van de waardeketen van bedrijven die onder de CSRD-richtlijn vallen. Zo worden gemeenten genoemd in de CSRD-verslagen van grote bedrijven, omdat ze bijvoorbeeld verantwoordelijk zijn voor het afgeven van vergunningen aan deze bedrijven. Gemeenten behoren dus ook tot de waardeketen van de CSRD-plichtige bedrijven en moeten deze partijen ook geregeld van informatie voorzien. De situatie kan zich ook voordoen dat leveranciers van de gemeente informatie opvragen die zij vervolgens opnemen in hun verantwoording. Dat kan betrekking hebben op reguliere inkopen, maar bijvoorbeeld bij het aantrekken van financieringen of het afsluiten van verzekeringen. Duurzaamheidsverantwoording wordt op deze wijze doorgelegd naar de gemeenten, net zoals de gemeente zelf ook eisen doorlegt aan anderen.

Kansen bij gestandaardiseerde (vrijwillige) duurzaamheidsverantwoording - Transparantie en Uniformiteit

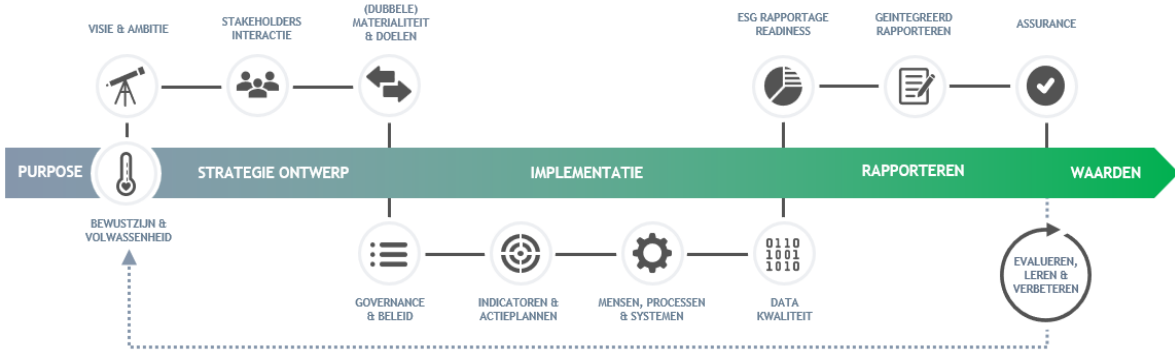
Gemeenten kunnen op het gebied van verantwoording richting stakeholders veel winst behalen wanneer gerapporteerd wordt volgens gestandaardiseerde richtlijnen. Het samenstellen van een duurzaamheidsverantwoording vraagt om heldere, niet-financiële taal op het gebied van duurzaamheid. En niet alleen wat de eigen organisatie betreft, ook de omgeving speelt een rol. Dat is een groot verschil met de huidige gemeentelijke jaarverslagen die vaak omvangrijk, ontoegankelijk en op de wettelijke taken gericht zijn. Gemeenten kunnen de introductie van de CSRD dan ook als kans zien om in heldere taal en transparant - intern en aan de buitenwereld - uit te leggen wat hun concrete, meetbare acties, standpunten en resultaten waren en worden op het gebied van milieu, sociale en menselijke factoren, en (corporate) governance.

Wij raden u aan als Raad met college in gesprek te gaan over de ambities met betrekking tot duurzaamheidsverantwoording. Verantwoording zorgt ervoor dat gebruikers van de jaarrekening inzicht krijgen in de realisatie van gestelde ambities. Het grootste inzicht ontstaat wanneer de verantwoording uniform, vergelijkbaar en transparant tot stand komt. Een gestandaardiseerde verantwoording maakt ook controle door een onafhankelijke accountant mogelijk. In plaats van verslaggeving volgens de CSRD/ESRS-richtlijn te beschouwen als een grote, noodgedwongen compliance exercitie, kunnen gemeenten deze richtlijn zien als een manier om dat inzicht te geven.

Door gezamenlijk één taal te spreken en dezelfde richtlijn te hanteren op het gebied van duurzaamheid, wordt het een stuk eenvoudiger om onderling - bedrijven en gemeenten - informatie uit te wisselen en samen aan de realisatie van doelstellingen te werken. Binnen de ESRS is naast algemene voorschriften ook rekening gehouden met sectorspecifieke en organisatie-specifieke standaarden.

De CSRD/ESRS-richtlijn is een manier waarmee alle organisaties op dezelfde wijze hun verantwoording op kunnen stellen. Net zoals voor bedrijven die verplicht moeten rapporteren zal het ook voor een gemeente de nodige voorbereiding vragen voordat de eerste verantwoording plaats kan vinden. De weg naar een duurzaamheidsverantwoording hebben wij visueel als volgt weergegeven.

In de fase van strategie ontwerp zien wij ook een duidelijke rol voor de gemeenteraad. Allereerst bij het bepalen van de visie & ambitie. Dat gaat over de duurzaamheidsdoelstellingen, maar in het geval van een vrijwillige ESG-verantwoording ook over het ambitieniveau en de vorm waarin dit plaats zal vinden. Ook bij de interactie met stakeholders en het bepalen van belangrijke thema's en doelen is betrokkenheid van de gemeenteraad belangrijk.



bdo.nl